

הרצל בתקשורת

דוח תקופתי (פברואר 2018)

מאת ד"ר אנטון ברקובסקי

בעיתונות

העיתונאי בן כספית העביר ביקורת על רב שמואל אליהו וחוגים דתיים שאותם הוא מייצג במאבק נגד גיוס החרדים לצה"ל. הכותב השתמש בדוגמתו של הרצל, שהגה את הרעיון הציוני "מבלי להיוועץ עם משיחי שקר".¹

בתגובה לכתבה "גונבי הציונות" מאת עוזי ברעם ביקש המגיב להזכיר, כי מלבד הציונות המדינית של הרצל היו עוד זרמים ציוניים. לטענת הכותב, הרבה לפני ברעם היו אלו שהאשימו את מפא"י ב"גניבת הציונות", כאשר בפועל, לא בעבר ולא היום לא דובר בשום אסון.²

ספר הילדים "ממה עשויים ראשי הממשלה" מאת חנוך פיבן זכה לפרסומת במעריב לילדים. הספר מתחיל מסיפורו של דוד בן גוריון, שבהיותו בן 18 עלה ארצה על מנת לממש את חזונו של הרצל...³

תמונת השבוע - דיוקנו של הרצל שבכוס קפה – פורסמה בג'רוזלם פוסט.⁴

על רקע שערוריית "חוק המרכולים" הזכיר אפרים אבן לקוראיו כיצד התייחסו אבות הציונות למסורת היהודית ובמיוחד לנושא השבת. במקרה של הרצל הכותב מזכיר את הפרק החמישי מתוך ספרו "אלטנוילנד" בו תואר ביקור בירושלים האוטופית... כאשר "ההמולה נדמה" בה בערב שבת.⁵

בכתבתה התמקדה סטלה קורין ליבר על הסוכנות היהודית וההסתדרות הציונית העולמית. ההסתדרות, שהוקמה על ידי הרצל והקונגרס הציוני הראשון וששימשה מעין ממשלה יהודית לפני קום המדינה, כמו גם הסוכנות היהודית שהוקמה ב-1929, הפכו לטענתה לגופים בירוקראטיים מנופחים, מושפעים מקונוונקטורה פוליטית וחסרי תועלת, אפילו בנושא של קידום וקליטת העליה.⁶

בכתבתו השתמש דרור מורג בציטוט מיומנו של הרצל על מנת לתמוך בהשאת המסתננים ("פליטים אפריקניים") בארץ.⁷

¹ כספית, בן. מלחמת העולמות. מעריב - סופשבוע (2.2.2018), עמ' 10.

² שובל, יוסי. ציונות כזו או כזו. הארץ (4.2.2018), עמ' 13.

³ עושים היסטוריה. מעריב לילדים (7.2.2018), עמ' 20-21.

⁴ Sellem, Marc Israel. Photo of the Week. *The Jerusalem Post* (9.2.2018), p. 2

⁵ אבן, אפרים. אחד הרעיונות המופלאים שלהם זכה אדם. מקור ראשון – שבת (9.2.2018), עמ' 6-7.

⁶ קורין ליבר, סטלה. הגיעה העת להיפרד מהמוסדות הלאומיים. גלובס (13.2.2018), עמ' 10-11.

⁷ Morag, Dror. Deporters of refugees aren't Zionists. *Haaretz* (13.2.2018), p. 5.

סיפורו של וולדימיר מדם - אחד המנהיגים הגדולים של "בונד" - הופיע בג'רוזלם פוסט. מדם היה המתנגד העיקש של הציונות המדינית שהרצל הגה, אך חש כלפי דמותו של הרצל חיבה שלא ניתן להסביר בהתחשב בדעותיו הפוליטיות הסוציאליסטיות.⁸

נמשך סיקור תקשורתי של ספרו על אודות "הרצל ומאבקיו מבית ומחוץ" מאת יגאל וגנר ואדם רז. בכתבתו של אמנון לורד הודגשה היותו של הרצל "מנהיג ציוני אידיאולוגי וחייה פוליטית" שהוביל ל"מהפכה חברתית" מבלי לאמץ חזות מהפכנית.⁹

לטענת יועז הנדל רה"מ נתניהו מעוניין להישאר על דפי ההיסטוריה. לכן הוא נוהג לתמרן על מנת לזכות באהדת הציבור והאליטות. וזאת חולשתו הפוליטית. חרף כבוד רב שיש בציונות לעיתונאים (כי הרצל ז'בוטינסקי גם עסקו בה), נתניהו מעריך עיתונאים ומילים יתר על המידה.¹⁰

הראל פרימק מ"הארץ" העביר ביקורת על השופט אהרון ברק, שלטענתו רוצה "לא מדינה דמוקרטית אלא שטעטל משודרג" המתנהל בהתאם למסורת הדתית. לטענתו ישראל חייבת להיות מדינה דמוקרטית, כאשר "יהודית" היא תוספת לא מחייבת. על מנת לתמוך בדעתו נזכר הכותב באבות הציונות ובהרצל, "שהדת הייתה רחוקה מהם".¹¹

בכתבתו התייחס דוד מרחב לפתרון של מדינה אחת לשני עמים - המקודם על ידי חוגי השמאל והימין המקוטבים. לטענתו, הפתרון הזה נוגד את עקרונות הציונות של הרצל, ז'בוטינסקי ובן-גוריון.¹²

⁸ Kavon, Eli. How Vladimir Medem transformed the Bund. *The Jerusalem Post* (18.2.2018), p. 15.

⁹ לורד, אמנון. המהפכן המטופח. *ישראל היום* ! (16.2.2018), עמ' 22-23.

¹⁰ הנדל, יועז. מה תספר היסטוריה על נתניהו. *ידיעות אחרונות* (20.2.2018), עמ' 25.

¹¹ פרימק. הראל. אי-חירותו של האדם במדינה יהודית. *הארץ* (21.2.2018), עמ' 11.

¹² Merhav, David. The crooked timber of the one-state solution. *The Jerusalem Post* (25.2.2018), p. 15.